

Col·loqui internacional · Coloquio internacional

CRISIS A L'EDAT MITJANA: MODELS, EXPLICACIONS I REPRESENTACIONS

CRISIS EN LA EDAD MEDIA: MODELOS, EXPLICACIONES Y REPRESENTACIONES

Lleida, 11 i 12 de febrer de 2010

Professors assistents:

Flocel Sabaté, Luciano Palermo, Josep M. Salrach,
Pere Benito, François Menant, Adam Franklin-Lyons,
Tim Newfield, Phillipp Schofield, John Drendel,
Prim Bertran, Antoni Furió, Antoni Riera,
Mercedes Borrero, Rafael Oliva, Laurent Feller,
Vladislav Nazarov, Andrea Fara, Philip Slavin.

El debat sobre les causes de les crisis alimentàries és un dels reptes més importants de l'Economia, no només per raons estrictament intel·lectuals o científiques, sinó també i sobretot per les seves implicacions ètiques en la responsabilitat dels actors polítics i econòmics involucrats així com en les polítiques que cal dur a terme per a tractar d'eradicar definitivament la fam de la Història. Per raons molt diferents, la qüestió de les causes de les crisis que afectaren cíclicament la societat europea preindustrial, aparentment resolta des de l'elaboració els anys trenta del model d'Ernest Labrousse de les crisis de cicle curt o de “tipus antic”, ha guanyat centralitat i actualitat en el debat historiogràfic arran de la crisi de l'estructuralisme marxista i de la recepció dels nous models provinents de l'Economia institucional.

Amb el col·loqui internacional “Crisis a l'edat mitjana: models, explicacions i representacions” el Grup de Recerca Consolidat en Estudis Medievals “Espai, poder i cultura” vol contribuir a actualitzar aquest debat amb els següents objectius:

- Revisar els models teòrics i paradigmes que s'han formulat des de la història econòmica i des de les historiografies medieval i moderna per a explicar i interpretar les crisis de cicle curt i avaluar-ne la validesa per a l'estudi i interpretació de les caresties.
- Analitzar els factors causals endògens i exògens que intervingueren en el desencadenament, desenvolupament i solució de les crisis així com les seves interrelacions.
- Analitzar les lògiques subjacents a la ciclicitat i espaiabilitat de les caresties.
- Estudiar les representacions de les crisis en les fonts i en la historiografia del període medieval i confrontar-les amb els models explicatius de la historiografia contemporània.

El Ministeri de Ciència i Innovació ha aprovat i finançat aquesta reunió científica com a **acció complementària** del projecte de recerca fonamental no orientada “Carestía, hambre y mortalidad en la Cataluña medieval: explicaciones y representaciones de las crisis de ciclo corto y los malos años en la Historia” (HAR2008-0303/hist).

El debate sobre las causas de las crisis alimenticias es uno de los retos más importantes de la Economía, no sólo por razones estrictamente intelectuales o científicas, sino también y sobre todo por sus implicaciones éticas en la responsabilidad de los actores políticos y económicos involucrados así como en las políticas que es necesario llevar a cabo para intentar erradicar definitivamente el hambre de la Historia. Por razones muy distintas, la cuestión de las causas de las crisis que afectaron cíclicamente la sociedad europea preindustrial, aparentemente zanjada desde la elaboración en los años treinta del modelo de Ernest Labrousse de las crisis de ciclo corto o de “tipo antiguo”, ha ganado centralidad y actualidad en el debate historiográfico a raíz de la crisis del estructuralismo marxista y de la recepción de los nuevos modelos procedentes de la Economía institucional.

Con el coloquio internacional “Crisis en la edad media: modelos, explicaciones y representaciones”, el Grupo de Investigación Consolidado en Estudios Medievales “Espacio, poder y cultura” pretende contribuir a actualizar este debate con los siguientes objetivos:

- Revisar los modelos teóricos y paradigmas que se han formulado desde la historia económica y desde las historiografías medieval y moderna para explicar e interpretar las crisis de ciclo corto y evaluar su validez para el estudio e interpretación de las carestías.
- Analizar los factores causales endógenos y exógenos que intervienen en el desencadenamiento, desarrollo y solución de las carestías así como sus interrelaciones.
- Analizar las lógicas subyacentes a la ciclicidad y espacialidad de las carestías.
- Estudiar las representaciones de las crisis en las fuentes y la historiografía del periodo medieval y confrontarlas con los modelos explicativos de la historiografía contemporánea.

El Ministerio de Ciencia e Innovación ha aprobado y financiado esta reunión científica como **acción complementaria** del proyecto de investigación fundamental no orientada “Carestía, hambre y mortalidad en la Cataluña medieval: explicaciones y representaciones de las crisis de ciclo corto y los malos años en la Historia” (HAR2008-0303/hist).

DIJOURS 11 DE FEBRER DE 2010

Universitat de Lleida · Edifici Rectorat · Saló Víctor Siurana

9:15	Acollida. Lliurament de credencials
9:30	Acte inaugural. Presentació a càrrec del Dr. Joan Viñas, rector de la Universitat de Lleida; del Dr. Manuel Lladonosa, catedràtic d'Història Contemporània i cap del departament d'Història de la Universitat de Lleida; del Dr. Flocel Sabaté, catedràtic d'Història Medieval de la Universitat de Lleida i director del Grup de Recerca Consolidat en Estudis Medievals 'Espai, Poder i Cultura'; i del Dr. Pere Benito, investigador Ramon y Cajal de la Universitat de Lleida, director del col·loqui i del projecte Carhamort.
	I Sessió Presideix i modera: Flocel Sabaté (Universitat de Lleida)
10:00	Luciano Palermo (Libera Università di Studi Sociali Guido Carli, Roma), <i>All'arrivo della crisi: le ragioni e il linguaggio della carestia nelle fonti del XIII secolo</i>
	Pausa – cafè
11:15	Josep M. Salrach (Universitat Pompeu Fabra), <i>Al-Maqrizi i les fams a l'Egipte medieval: la natura, el mercat o la moneda?</i>
12:00	Pere Benito (Universitat de Lleida), <i>La causalidad de las hambrunas en las fuentes narrativas occidentales de los siglos XI-XIII. Una reflexión crítica desde el análisis histórico</i>
12:45	Debat
	II Sessió Presideix i modera: François Menant (École Normale Supérieure)
16:00	Adam Franklin-Lyons (Marlboro College, Vermont), <i>The Use of Entitlements and other Modern Famine Theories in the Study of Medieval Famines</i>
16:45	Tim Newfield (University of Toronto), <i>Carolingian Subsistence Crises in their Early Medieval Context: Theories of Overpopulation Reappraised</i>
17:30	Pausa – cafè
18:00	Phillipp Schofield (University of Wales, Aberystwyth), <i>Explanatory models for subsistence crises in medieval England</i>
18:45	John Drendel (Université du Québec à Montréal), <i>L'Etat Moderne et les crises frumentaires dans le Midi de la France</i>
19:30	Debat

DIVENDRES 12 DE FEBRER DE 2010

Universitat de Lleida · Edifici Rectorat · Saló Víctor Siurana

	III Sessió Presideix i modera: Prim Bertran (Universitat de Barcelona)
9:15	Antoni Furió (Universitat de València), <i>Crisis agrarias o crisis de abastecimiento? Crisis, carestías y abastecimiento de las grandes ciudades europeas en la primera mitad del siglo XIV</i>
10:00	Antoni Riera (Universitat de Barcelona), <i>L'“any de la fam” a Catalunya (1373-1375). Anàlisi de les seves causes</i>
10:45	Pausa – cafè
11:15	Mercedes Borrero (Universidad de Sevilla), <i>Andalucía ante las crisis agrarias al final de la Edad Media</i>
12:00	Rafael Oliva (Universidad de Sevilla), <i>Qué tipo de crisis? Economía agraria, comercialización y crisis de subsistencia en la Baja Edad Media castellana.</i>
12:45	Debat
	IV Sessió Presideix i modera: Laurent Feller (Université de Paris I – Panthéon – Sorbonne).
16:00	Vladislav Nazarov (Institut d'Història Universal, Acadèmia de Ciències, Moscou), <i>Les conditions naturelles et les conséquences sociales de la famine en Russie (XIVe- debut de XVIIe siècles)</i>
16:45	Andrea Fara (Libera Università di Studi Sociali Guido Carli, Roma), <i>Crisi e carestia nell'Europa centro-orientale in epoca medievale. Alcune osservazioni</i>
17:30	Pausa – cafè
18:00	Philip Slavin (Yale University), <i>Famine and Religious Violence in the High and Late Middle Ages</i>
18:45	Debat
19:15	Taula rodona conclusiva: Luciano Palermo, François Menant, Antoni Riera i Josep M. Salrach
20:00	Sessió d'avaluació

BEQUES DE VIATGE I ESTADA

S'ofereixen:

4 beques de 150 € per a estudiants d'universitats catalanes.

4 beques de 250 € per a estudiants d'universitats espanyoles i de l'estranger.

Els aspirants a aquestes ajudes hauran d'enviar un *curriculum vitae* breu abans del 20 de gener de 2010 a l'adreça de correu electrònic: medieval@historia.udl.cat. L'organització prioritzarà les sol·licituds en base a l'avaluació dels *curricula* i notificarà la seva resolució als sol·licitants que resultin acceptats. Aquests hauran de formalitzar la seva inscripció abans del 31 de gener de 2010. Els beneficiaris de les beques rebran el seu import per transferència bancària.

BECAS DE VIAJE Y ESTANCIA

Se ofrece:

4 becas de 150 € para estudiantes de universidades catalanas

4 becas de 250 € para estudiantes de universidades españolas y del extranjero.

Los aspirantes a estas ayudas deberán enviar un breve *curriculum vitae* antes del 20 de enero de 2010 a la dirección de correo electrónico: medieval@historia.udl.cat. La organización priorizará las solicitudes en base a la evaluación de los *curricula* y notificará su resolución a los solicitantes que resulten aceptados. Estos deberán formalizar su inscripción antes del 31 de enero de 2010. Los beneficiarios de las becas recibirán su importe a través de transferencia bancaria.

INSCRIPCIÓ

Per correu electrònic: enviar dades personals a medieval@historia.udl.cat.

Presencial: Secretaria del Grup de Recerca Consolidat en Estudis Medievals "Espai, Poder i Cultura" (UdL, Edifici Rectorat, espai 1.02).

IMPORT DE LA INSCRIPCIÓ DEL CURS: 30 €

(inclou participació a les sessions i lliurament de crèdits).

CRÈDITS DE LLIURE ELECCIÓ

El seguiment del col·loqui és reconegut amb 1,5 crèdits de lliure elecció per la UdL.

• **COORDINADOR CIENTÍFIC**

Pere Benito i Monclús, investigador Ramon y Cajal de la Universitat de Lleida

• **COMITÈ CIENTÍFIC ORGANITZADOR**

Flocel Sabaté i Curull, catedràtic d'història medieval de la Universitat de Lleida

Antoni Riera i Melis, catedràtic d'història medieval de la Universitat de Barcelona

Luciano Palermo, catedràtic d'història econòmica a la Libera Università Internazionale degli Studi Sociali Guido Carli di Roma

François Menant, catedràtic d'història medieval de l'École Normale Supérieure de Paris

Phillipp Schofield, professor d'història medieval a la University of Wales (Aberystwyth)

• **COORDINADOR TÈCNIC**

Francesc Rodríguez Bernal, investigador Beatriu de Pinós de la Universitat de Lleida

• **SECRETÀRIA TÈCNICA**

Gemma Carnisé, Universitat de Lleida

INFORMACIÓ

Grup de Recerca Consolidat en Estudis Medievals “Espai, Poder i Cultura” (UdL, Edifici Rectorat, espai 1.02)

www.medieval.udl.cat

CONTACTE

medieval@historia.udl.cat

Organitza:

Grup de Recerca Consolidat
ESPAI, PODER I CULTURA
Universitat de Lleida

Universitat de Lleida

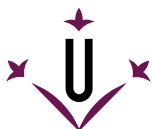
Col·laboren:

MINISTERIO
DE CIENCIA
E INNOVACIÓN

Generalitat de Catalunya
Departament d'Innovació
Universitats i Empresa

Universitat de Lleida
Vicerectorat de Recerca

Patrocina:

